

НОБЕЛОВАЦ ЈАРОСЛАВ САЈФЕРТ

У рубрици *Мало поезије* М. С. Димитријевић је објавио две одабране песме Јарослава Сајферта,⁵⁵³ које су нашле одговарајуће место и у антологији *Космички цвет*. Стихове је пропратио уобичајеном биобиблиографском белешком,⁵⁵⁴ стављајући у први план важну чињеницу да је овај еминентни чешки писац 1984. године добио Нобелову награду. После указивања да је рођен на почетку прошлог века (1901), у прашком предграђу Жишков, набраја седам збирки његових песама,⁵⁵⁵ публикованих од 1919. до *Халејеве комете* (1967).

Други део белешке посвећен је ономе о чему Сајферт пева (стравична лепота живота), а онда следи неколико изазовних ставова и исказа из његових књига. У *Граду у сузама* саопштава: „Ми смо мноштво. Када бисмо пожелели и плунули на Сунце оно би се угасило“, пише Сајферт, прецењујући снагу здруженог мноштва, а при том је обесценио и понизио достојанство те врховне васионске моћи.

У познијим годинама, суочен са прошлошћу, у *Бити песник* (1983) истиче како живот јури брже од етера из разбијене боце и томе се узвично супротставља са: *Па шта!* А онда исповедно каже: „Имам депресије какве имају стари људи, а ноћу ме често препадају зли снови“, да би закључио како је помену-та књига „за сваког, јер свима време гори под ногама“. Но, да ли то време, како га схвата Сајферт, има свој ток? И да ли оно у том случају тече из прошлости у будућност, са људима који су се усидрили, или се опет пловно и горљиво излива из будућности у прошлост, ако се о њему размишља као о току, расточности, у журби горљивости под ногама?

Димитријевић белешку завршава речима да Сајферт, као и многи песници, налази инспирацију „у чарима звездама осутог ноћног неба“. (Наведени део исказа наш научник и астро-песник релативно често фразеолошки понавља да би дочарао красоту озвезданог неба). И ту додаје да Сајфертове две песме, које публикује у *Васиони*, „сведоче како и поезија, а не само телескоп, може да нас приближи звездама“.

Додајмо овде да се Сајфертове песме, прештампане у „Васиони“, помињу на неколико места у претходној књизи о М. С. Димитријевићу.⁵⁵⁶ Посебно је вредан пажње факсимил дактилографисаног писма познате и радо читане књижевнице Јаре Рибникар, поводом упућеног јој часописа *Васиона* (2003, бр. 4), са прилогом М. С. Димитријевића о Сајфертовој поезији, у њеном преводу. Она у том писму,⁵⁵⁷ поред осталог, износи неколико појединости важних за њену

553 Ј. Сајферт, *Халејева комета* и *Прозор пун звезда*, „Васиона“, 2003, LI, 4, стр. 131.

554 М. С. Димитријевић, *Космичко надахнуће Јарослава Сајферта*, исто, стр. 131.

555 Овим редоследом: *Само љубав* (1919), *Град у сузама* (1921), *Славуј лоше пева* (1926), *Звезде над рајском баштом* (1929), *Венерине руке* (1936), *Камени мост* (1944), *Халејева комета* (1967).

556 Н. Цветковић, *Астроном – песник – друмовник М. С. Димитријевић*, стр. 278-279, и стр. 284.

557 Писмо упућено М. С. Димитријевићу, датирано је 5. децембра 2003.

биографију и поетику. При том истиче да још из детињства носи у себи „велико поштовање према звезданим темама“. Њен отац, пијаниста проф. Емил Хајек јој је као детету „показивао Алдебаран, Сиријус, разна сазвежђа и пре спавања би читао неку дебелу књигу *Астрономија*...“ То је учинило да она на путовањима, тамо где стигне, прво би се *упознавала* са небом, које је свуда „било другачије а ипак исто“.

Рибникарову је, видимо из писма, обрадовала Сајфертова песма у *Васиони*, па дописује: „Њоме се одушевио и покојни сјајни наш песник Иван В. Лалић“, који се појављује и као преводац Сајферта.